

GNL: LOUISIANAKO ZINGIRETAN JOKOAN DIRA MUNDUKO KLIMA ETA OSASUNA

Energia krisiak eta Ukrainako gerrak hauspotuta, Gas Natural Likidotua (GNL) bihurtu da munduko lehengai estrategiko eta preziatuenetakoa. AEBetako hegoaldean gasa modu horretan biltegitatu eta esportatzeko planta erraldoiak egin asmo ditu industriak, baina Joe Bidenen gobernuak moratoria ezarri du, bide hori "hobeto aztertzeko". Ekologisten esanetan, "mega-bonba klimatikoak" diren proiektuok munduko ingurumenari eta herritarren osasunari itzulezinezko kalteak ekarriko dizkiote.

 URKO APAOLAZA AVILA

Plaquemeseko parrokia orbain bat bezala luzatzen da New Orleans hegoaldean Mexikoko Golkokoan barrena, zer den itsaso zer den lur ezin bereizirik, edo "itsasoak eman digun lurra geuregeurea ez dela konbentzitututa", Oihane Amantegik *Cayo Hueso* nobelan Floridako artxipelago ez hain urruneko sentsazioak deskribatzen dituen gisan. Baina hau ez da Florida, hau Louisiana da, esklaboen oinordekoen territoria, jazzaren sehaska, arrantzaleen bizitokia, *Katrina*-ren hiltokia... eta AEBetan pobrezia eta desberdintasun tasa handienak dituen estatua.

Hemen bizi da Katie Mazarac, Buras herrian, hemezortzi hilabeteko bere haurra-ekin. Burasen badakite zer den itsasoaren kontra bizitzea, izkirak harrapatzen dituzte erruz Missisippiren deltako mendebalde honetan. Aspaldion, etxe gehienetan ur gatzatua baizik ez da irteten iturria irekitzerakoan. Kontra dator itsasoa Burasen azken urteetan, klima larrialdiak eta ekaitz tropikalek eragina. Mazaracek alabatxoa ur botilaratuarekin garbitzen du, ez da fio gatzaz gain partikula kutsagarriak ekar ditzakeen itsasoko ur zikinduaz.

Pasa den urteko abuztutik problema handitan dabilta plaqueminestarrak: txorrotatik presiorik apenas dago. Lehortea da errudun, baina ez bakarrik lehortea. Izan ere, izkira-arrantza ez da industria bakarra, ezta boteretsuena ere. Hemen lobby petrokimikoak agintzen du, eta horrekin batera, bogan den Gas Natural Likidotuaren (GNL) negozioak.

Mazaracen berri *The Guardian*-en jaso dugu, Delaney Nolanek idatzitako "A fossil fuel plant is leaving Louisiana families with 'barely enough water for your toothbrush'" (Erregai fosilen planta bat Louisianako familiak uzten ari da 'hortzetako eskuilarentzako urik gabe') artikuluan. Egunkari britainiarrak erregistro publikoetan ikusi duenez, Venture Global enpresak inguruetakoa ur edan-garriaren laurdena erabili zuen 2023ko maiatza eta iraila artean... zertarako? GNL planta erraldoi bat eraikitzeke zementuarentzako.

Venture Global ez da edonor. Qatar bezalako herrialdeekin lehian dabil GNL esportatzaile nagusi izateko bidean, eta Plaquemeseko zingiretan 255 hektarea okupatu ditu -Baliarraingo udalerrira osoa kabitzen den eremua-, munduko terminal handienetakoa dena egiteko, horretarako "ehunka baimen urraketa" pilaturik baditu ere, dio *The Guardian*-eko kazetariak. 21.000 milioi euroko proiektu hori munduko banku handienek finantzatuko dute, eta nola ez, baita BBVAK ere. Gainera, gazez hornituko duen bezero nagusietako bat Repsol multinazional espainiarra izango da, Muskitzeko Petronor findegia jabea.

Ukrainako gerrak European eragindako gas errusiarraren eskasiak akuilatuta, Lousianan ez ezik Texasen eta AEBetako beste hainbat tokitan GNL proiektuak barra-barra ugaritu dira, zizak Urbasako zabaletan bezala. Terminal horietan frac-

kingaren bidez milaka putzutatik erauzitako gasa hoztu, likidotu eta biltegitatzen dute -hartara 600 aldiz bolumen txikiagoa izan dezan- eta metano-ontzietan esportatzen dute Atlantikoan beste aldera, Zierbenan dagoen Bahia Bizkaia Gaseko instalazioetara, esaterako. 2022an Euro-para AEBetatik inportaturiko gasa %140 hazi zen.

IKATZEZKO 440 ZENTRALEK ADINA

Urtarril honen amaieran Joe Bidenen administrazioak iragarri du GNLa esportatzeko baimenak bertan behera utziko dituela. Energia segurtasuna, kutsadura-ri buruzko kezak, azterketa ekonomiko zorrotzagoak egin beharra... Argudioak argudio, ekologistek ongi etorria egin diote moratoriari, Amerikako Petrolioaren Institutu ahaltsua *crochet*-arekin nokeatua gelditu den bitartean. Baina Etxe Zuriaren erabakiak ez die eragiten jadanik onarturik dauden proiektuei... Eta ez dira gutxi.

"AEBetan GNLa ekoizteko 30 planta berri eraiki edo proposatu dira 2016tik, Oil and Gas Watch erakundeak dioenez. Louisiana eta [Mexikoko] Golkoko Texasen kostaldean jadanik bost plantek funtzionatzen dute, eta GNL terminal berri horien bi heren hartuko dituzte orain. Horrek esan nahi du gutxienez 22 GNL planta eraikiko dituztela". Hala dio Texaseko den eta New Orleansen bizi den Xander Peters idazle eta kazetariak, ingurumen gaiak jorratzen dituen En-

vironmental Health News atarian. Irakurlea ikaratuko duen beste datu bat ere ematen du: 22 planta horiek eraikiz gero, ikatzezko 440 zentralek bezainbeste kutsatuko lukete atmosfera CO₂arekin. Ekologistek “mega-bomba klimatiko” deitzen diete halakoei.

Ingurumen kutsadura globala eragiteaz gain, inguruko herritarren bizimoduan eta osasunean ere ari da kalteak sortzen gasaren industria, konbinazio fatidiko bat juntatzen baita kostaldeko zingira eta laku emankor horietan. Erreportaje luze zabalean, Petersek kontatzen du nola ari diren GNLa biltegitratzeko tanke erraldoiak Mississippik oparituriko ur geza sikatzen eta lurra okupatzen. Gainera, Lousianako kostaldean dagoen Cameron parrokiako herri arrantzaleak husten ari dira pixkanaka, ekaitz gero eta bortitzagoen eta itsasoko mareen gorakadaren ondorioz. 2020an *Laura* urakana zeharo txikitu zuen orain Venture Globalek GNL terminal bat eraiki nahi duen ingurunea. Cameronen duela urte batzuk zituen 10.000 biztanle, erdia baino ez dira orain.

Baina geratzen direnek borrokarako bideari ekin diote, eta aurpegi ezagunetako bat John Beard dugu. Urte askoan ExxonMobilen lan egindakoa, Texas eta Louisiana arteko mugan dagoen Port Arthur herriko ekintza sarearen sortzailea da eta Sempra enpresak handik gertu Calcasieu lakuan egin nahi duen GNL azpiegituraren aurka dabil buru-belarri. Greenpeacek duela urtebete elkarrizketatu zuen, gasaren auziaz egindako *Who Profits From War: How Gas Corporations Capitalise on War in Ukraine* (Zein aberastan da gerratik? Nola gas korporazioek kapitalizatzen duten Ukrainako gerra) txostenerako: “Port Arthurrek Beiruten, Iraken edo bonbardatu dituzten beste leku batzuen antza du: etxe hutsak, lur

PLAQUEMINES Mississippiko deltan Venture global enpresa egiten ari den GNL plantaren tanke bateko sabaia jasotzeko momentua. 200.000 metro kubo gas biltegitratu ditzake berak bakarrik.

sail mortuak, hondatuta dauden azpiegiturak eta kaleak...”, dio ekintzaileak.

Nahiz eta, lehen petrolioarekin eta orain gasarekin, herritarrei hitz eman aberastasuna ekarriko zutela eskualdera, Port Arthurreko biztanleen %27 eta %30 artean pobrezia mailaren mugan bizi da: “Honek ez digu batere onik egin. Jadanik airean dagoen kutsadura ari gara nozitzen eta orain GNLa ekarriko duena jasan beharko dugu”. 120 urtez konpainia petrokimikoek pilatutako sufre dioxidoaz, bentzenoaz, formaldehidoaz... mintzo da Beard, eta nola sartzen diren partikula eta molekula horiek guztiak gorputzean, nola gorritzen dituzten begiak, zakartzen ezarriak, minbizia sortzeraino.

Ez dela petrolio edo ikatza bezain txarra, CO₂ isuriak aurreztuko ditugula, gutxiago kutsatzen duela... hori dio gasaren lobbyak etengabe. Baina Beardek

badaki karbuero konposatu bat hausten deino zenbat karbono, toxiko eta toxina askatzen diren. Badaki, 38 urtez aritu delako horiekin lanean: “Erabilera hori ezabatu behar dugu eta modurik onena nire arreba-anai indigenek esaten dutena egitea da: ‘Utzi lur azpian’. Arrazoiren batengatik dago lurperatuta”.

Eta azken ohartarazpen bat ere badakarkigu lousianarrak, hango miseriaz gure lantegiak piztu eta etxeak berotzen ditugunontzat: “Europa eroso sentitzea gure gasa erabilia guk frackingaren kalteak sufritzen ditugun bitartean, jarrera oso miopea iruditzen zait (...). Denok bizi gara planeta honetan, arrokaz, urez eta airez osaturiko lur zati honetan. Hemen gertatzen dena, zuri gertatuko zaizu”. Klima aldaketa, itsasoaren gorakada eta muturreko meteorologia ekarriko dizkigu ordainetan erosotasun horrek, dio Beardek: “Ezer ez da debalde”. ●

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
zinkunegioptika.com

AHLEM
∞